

Ruvende dam vant byggeskikkpris

Dam Sønstevatn har vunnet hedersprisen Damkrona for 2015. I begrunnelsen trekkes det frem hvordan dammen harmoniserer med de omkringliggende landskapsformene til tross for sin størrelse.

Dam Sønstevatn er godt kjent for bilister som ferdes over Imingfjell mellom Buskerud og Telemark. Fylkesveien går over dammen og er mye brukt som turistvei på sommerstid. I perioden 2012 til 2014 ble dammen rehabilitert og fremstår nå i ny prakt.

Det vellykkede ombyggingsarbeidet er hedret med Den Norske Damkomité's hederspris "Damkrona" for 2015. I år var i alt tre dammer påmeldt til kåringen, hvorav to ble vurdert. I tillegg til Sønstevatn ble Statkrafts anlegg Tunhovdammen og terskelen ved Pålsbufjorden vurdert.

Det er generelt en utfordring å få en stor steinfyllingsdam til å bli en naturlig del av landskapet. Den opprinnelige dammen ble bygd midt på 60-tallet, og den gang ble kun vannsiden plastret, mens steinen ble tippet på luftsiden. Plastring betyr at steinen stables på en bestemt måte slik at overflaten blir jevn. Under oppgraderingsarbeidene ble det lagt ny plastring på vannsiden og luftsiden.

- Plastringarbeidene har vært ekstra utfordrende ettersom dammen er bygget med en buet form. Plastringen er imidlertid meget pent utført og det er imponerende å se hvor jevn og plan den buede overflaten er blitt, til tross for at stein i plastringen består av kampestein på over 1 tonn, sier juryleder Thomas Konow.

Sammen med resten av juryen begrunnet han tildelingen til Dam Sønstevatn slik:

"Etter 3 år med rehabilitering fremstår Dam Sønstevatn som et solid byggverk som harmoniserer de omkringliggende landskapsformene til tross for sin størrelse. Gjennom prosjektet er det også gjennomført feltundersøkelse om villrein. Undersøkelsen har skaffet oss uvurderlig kunnskap som viser at sprenging og anleggsdrift ikke påvirker villreinens beiteatferd.

Steinbruddet er arrondert og vil over tid «gli» naturlig inn i området. Tiltakene på dammen viser meget gode estetiske og landskapsmessige kvaliteter, samtidig som sikkerheten ved anlegget er hevet. Dette er i hovedtrekk begrunnelsen for at dam Sønstevatn mottar hedersprisen "Damkrona" i 2015."

Dam Sønstevatn ligger på over 1000 meter ved inngangen til Hardangervidda i Nore- og Uvdal kommune i Buskerud. Sønstevatn er inntaksmagasinet for kraftverket Uvdal 1 som eies av Skagerak Kraft og dammen ble bygget sammen med kraftverket mellom 1963 og 1966

Damkrona er delt ut siden 2010 og prisen deles ut av Den Norske Damkomiteen (NNCOLD), som er tilknyttet The International Commission On Large Dams (ICOLD) med nesten 100 medlemsland. ICOLD arbeider for å fremme damsikkerhet gjennom utveksling av erfaringer og kunnskap, og arbeidet gjøres på frivillig basis.

FOTO: OCTO FARM

Ombygging dam Sønstevatn (gammel dam i parentes)

- Eier: Skagerak Kraft
- Entreprenør: Skanska
- Konsulent: Norconsult
- Damhøyde: 46 m (44 m)
- Damlengde: 350 m (320 m)
- Innbygd volum i dam: 610 000 m³ (500 000 m³)
- Bredder damkrone: 13,6 m (10 m)
- Høyeste regulerte vannstand: 1060 moh.
- Laveste regulerte vannstand: 1029 moh.
- Damtopp: 1066 m o.h. (1064,1 moh.)
- Magasinvolym: 220 mill m³

*****

Kontaktperson:

Juryleder Thomas Konow, tlf: 454 01 617

Figur 1. Dam Sønstevatn

Figur 2. Vannside.

Figur 4. Nedsenket kjørebane på damkrona.

Figur 3. Utdeling av prisen på VTF vintermøte 28. januar 2016. Fra venstre: Jørn Willassen (Norconsult), Richard Volhovd (Skagerak Kraft), Odd Arne Harstveit (Skanska) og Thomas Konow (Juryformann for Damkrona).